

Bruselj, 23.2.2021
SWD(2021) 38 final

PART 8/9

DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE
POVZETEK POROČILA O OCENI UČINKA

Spremni dokument

**k predlogu uredbe Sveta o ustanovitvi skupnih podjetij v okviru programa Obzorje
Evropa**

Evropsko partnerstvo za krožno Evropo na biološki osnovi

{COM(2021) 87 final} - {SEC(2021) 100 final} - {SWD(2021) 37 final}

Povzetek (največ 2 strani)
Ocena učinka evropskega partnerstva za krožno Evropo na biološki osnovi
A. Potreba po ukrepanju
V čem je težava in zakaj je to težava na ravni EU?
<p>Obstajajo gospodarske in okoljske težave, ki se obravnavajo sočasno. Glavna težava je trojno pomanjkanje na ravni inovacij, uporabe na trgu in trajnostnosti. Posledično dejavnosti raziskav in inovacij v EU niso dovolj vključene v delovanje, kar upočasnjuje inovacijski proces. Hkrati pa obstoječe zrele rešitve na biološki osnovi ne morejo doseči trgov, njihova okoljska učinkovitost pa ni samodejno zagotovljena. Glavne znanstvene in tehnološke težave partnerstva za krožno Evropo na biološki osnovi so nezadostno sodelovanje pri raziskavah in inovacijah, nezadostno medsektorsko sodelovanje in nezadosten prenos znanja o trajnostnih in krožnih rešitvah na biološki osnovi.</p>
Kaj bi bilo treba doseči?
<p>Splošni cilj je spodbuditi družbeni prehod na trajnostno gospodarstvo na biološki osnovi s povečanjem raziskav in inovacij, da se poiščejo trajnostne in konkurenčne rešitve za povečanje krožnosti ter uporabe biomase, ostankov in odpadkov. Cilj je tudi regionalni pristop pri izvajanju ciljev trajnostnega razvoja ZN in evropskega zelenega dogovora, da se pospeši prehod na koncept zdravega planeta. Znanstveni cilji so izboljšati zmogljivost za raziskave in inovacije v zvezi s krožnimi rešitvami na biološki osnovi, zagotoviti boljšo izmenjavo znanja v okviru vrednostnih verig in med njimi in po vsej Evropi ter vključiti raziskave in inovacije o vprašanih trajnostnosti. Gospodarski cilji so izboljšati konkurenčnost evropskih regij v sektorju in odpraviti tržne pomanjkljivosti evropske industrije na biološki osnovi z ohranjanjem inovacij in novih biorafinerij v Evropi. Glavni družbeni cilji so prispevati h krožnemu gospodarstvu, ki deluje trajnostno, in izboljšati krožnost sektorja na biološki osnovi, s čimer se bo izboljšal njegov okoljski odtis.</p>
Kakšna je dodana vrednost ukrepanja na ravni EU (subsidiarnost)?
<p>Pobuda združuje strokovno znanje in tehnologije, ki so na voljo v državah članicah, regijah in vrednostnih verigah v EU, s čimer se bodo ustvarile dodatne sinergije. Projekte evropskega partnerstva za krožno Evropo na biološki osnovi je mogoče združiti z nacionalnimi projekti in projekti, ki jih podpirajo strukturni in regionalni skladi EU. Odpravljanje večine ovir gospodarstva na biološki osnovi ni nacionalna odgovornost, ampak predmet urejanja na ravni EU, s pravili, kot so na primer: vidiki trajnostne oskrbe z biomaso; povpraševanje trga na podlagi ciljev; standardizacija izdelkov; označevanje in programi zelenega javnega naročanja in okoljska učinkovitost. Ukrepi na nacionalni ravni, brez ukrepanja na ravni EU, ne bi zadoščali.</p>
B. Rešitve
Katere so različne možnosti za doseg ciljev? Ali ima katera od njih prednost? Če ne, zakaj ne?
<p>Za podporo raziskavam in inovacijam so bile obravnavane naslednje možnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tradicionalni razpisi na podlagi okvirnega programa (osnovna možnost); • skupaj načrtovano evropsko partnerstvo (možnost 1) in • institucionalizirano evropsko partnerstvo na podlagi člena 187 PDEU (možnost 3). <p>Čeprav bi obe možnosti na podlagi partnerstva zagotovili boljše rezultate kot običajni razpisi, je institucionalizirano partnerstvo (možnost 3) boljša rešitev od skupaj načrtovanega partnerstva. Ta možnost</p>

je prejela najvišjo skupno oceno zaradi večjih potencialnih gospodarskih in družbenih učinkov in večje skladnosti z zunanjimi programi.

Možnost 3 je prednostna iz naslednjih razlogov:

- omogoča učinkovito izpolnjevanje ciljev programa z vključevanjem partnerjev iz industrije in drugih akterjev, ki so se pripravljene zavezati k temu (npr. države članice, regije, akademski krogi in organizacije civilne družbe) in ki bi sodelovali v okviru ustreznega modela upravljanja;
- zagotavlja ustrezno preglednost in odprtost pri izbiri prednostnih nalog in ciljev ter pri vključevanju partnerjev in deležnikov iz celotne vrednostne verige, iz različnih sektorjev, ozadij in disciplin, vključno z mednarodnimi akterji (kadar je to primerno in ne posega v evropsko konkurenčnost);
- njeni formalizirani postopki bodo omogočili sodelovanje malim in srednjim podjetjem ter razširjanje in uporabo rezultatov;
- zagotavlja dobro uresničevanje načela dodatnosti, saj ima velik potencial za oblikovanje industrij na biološki osnovi;
- zagotavlja uresničevanje načela usmerjenosti s formalizacijo zavez partnerjev glede izpolnjevanja posebnih ciljev, kar bo na koncu pripomoglo k doseganju ciljev politike na visoki ravni;
- glede financiranja združuje finančne prispevke partnerjev razen EU in/ali njihove prispevke v naravi, ki znašajo med 50 % in 75 % skupnega proračuna evropskega partnerstva. Pričakuje se, da bo večina finančnih zavez danih v obliki prispevkov v naravi in (nekoliko manj) v obliki finančnih prispevkov v okviru projektov, ne na ravni programa;
- njene skladnost in sinergije s področjem raziskav in inovacij EU se bodo zagotavljale s formalnimi dogovori med predlagano pobudo in drugimi pobudami ter na podlagi skupne priprave načrta in prizadevanj podporne skupine.

Kakšna so stališča različnih deležnikov? Kdo podpira katero možnost?

Večina (več kot 50 %) anketirancev v okviru javnega posvetovanja je navedla, da so številni cilji partnerstva ključni, zlasti za doseganje podnebnih ciljev EU. Anketiranci so menili, da je razvoj konzorcijev, evropskih vrednostnih verig in tehnologije prednost, slabost pa je upravno breme. Največja težava je inovacijska vrzel pri preoblikovanju rezultatov raziskav v inovativne krožne izdelke na biološki osnovi. Večina (več kot 50 %) jih je menila, da je sodelovanje industrije zelo pomembno ter da sta področje uporabe in obseg partnerstva pravilna. Čeprav večina deležnikov (54 %), ki so sodelovali pri posvetovanju, meni, da je institucionalizirano partnerstvo najboljši način za reševanje težav, je podpora državljanov manjša.

C. Učinki prednostne možnosti

Katere so koristi prednostne možnosti (če obstaja, sicer glavnih možnosti)?

Potencialne **gospodarske** koristi lahko imajo vsi akterji v gospodarstvu na biološki osnovi, kar omogoča uravnotežen regionalni/lokalni razvoj. Pričakujejo se večji in bolj zagotovljeni dohodki primarnih proizvajalcev biomase, tudi v regijah z omejenimi možnostmi. Preostale koristi so gospodarska rast malih in srednjih podjetij, večja atraktivnost naložb biorafinerij in njihovih gospodarskih subjektov (akterjev iz industrije) ter dolgoročno sodelovanje in zaveze vseh akterjev. Pričakuje se, da bodo občine in regije lahko prihranile pri stroških ravnanja z biološkimi odpadki.

Pričakuje se, da bo **družbeni učinek** dosežen v obliki boljšega dostopa do inovativnih rešitev na biološki osnovi v Evropi in v njihovi uporabi, v obliki opolnomočenja lokalnih/regionalnih skupnosti za

<p>upravljanje njihovih naravnih virov ter z oblikovanjem (ali izboljšanim ponovnim oblikovanjem) nove lokalne/regionalne proizvodne baze. Akterji na trgu, kot so lastniki blagovnih znamk in potrošniki, bodo dobili dostop do bolj trajnostnih izdelkov.</p> <p>Najpomembnejši so okoljski učinki. Bolj trajnostna proizvodnja in predelava biomase ter uporaba bioloških odpadkov kot surovine bo zmanjšala emisije CO₂ in pripomogla k zmanjševanju navzkrižij s pridelavo hrane, čezmernega izkoriščanja biomase ter netrajnostnih sprememb rabe površin. To bo pripomoglo k ohranjanju in obnovi ekosistemov in biotske raznovrstnosti. Proizvodnja v okviru sklenjene zanke in valorizacija bioloških odpadkov bosta izboljšali krožnost. Evropsko partnerstvo za krožno Evropo na biološki osnovi bo izboljšalo gospodarnost vrednostnih verig z viri, npr. s ponovno uporabo hranil iz toka odpadkov v kmetijstvu in gozdarstvu (vključno z odpadnimi vodami) in kmetijskih odpadkov.</p>
<p>Kakšni so stroški prednostne možnosti (če obstaja, sicer glavnih možnosti)?</p>
<p>Glede na to, da bi možnost 3 temeljila na sedanji strukturi Skupnega podjetja za industrijske panoge, ki temeljijo na rabi biomase, bi vključevala tekoče stroške pisarne skupnega podjetja za celotno obdobje trajanja pobude. To bi vključevalo 30 milijonov EUR upravnih stroškov za podjetja in enak znesek za EU, kar pomeni 1–2 % skupnih stroškov pobude. Te stroške večinoma pretehtajo zgoraj navedene koristi, zlasti učinek finančnega vzvoda zaradi sofinanciranja, da se doseže potreben obseg sredstev za doseganje ambicioznih ciljev.</p> <p>Nobeni negativni gospodarski, družbeni niti okoljski učinki ali stroški zagotavljanja skladnosti niso pričakovani.</p>
<p>Kakšni so učinki na mala in srednja podjetja ter konkurenčnost?</p>
<p>Nobeni negativni učinki na mala in srednja podjetja niti na konkurenčnost niso pričakovani. Pričakuje se, da bodo vsi učinki pozitivni. Na podlagi zelo dobrih izkušenj s Skupnim podjetjem za industrijske panoge, ki temeljijo na rabi biomase (močno sodelovanje malih in srednjih podjetij pri projektih, vključno z njihovim usklajevanjem), je možnost 3 glede tega zelo dobra izbira.</p>
<p>Ali bodo učinki na nacionalne proračune in uprave veliki?</p>
<p>Nobeni učinki na nacionalne proračune in uprave niso pričakovani niti težave z izvajanjem.</p>
<p>Ali bo imela pobuda druge pomembne učinke?</p>
<p>Ne, vsi drugi učinki pa so že opisani.</p>
<p>Sorazmernost?</p>
<p>Prednostna možnost ima vse elemente za doseg ciljev in ne presega tega, kar je potrebno za rešitev težave.</p>
<p>D. Spremljanje</p>
<p>Kdaj se bo politika pregledala?</p>
<p>V skladu s časovnico iz uredbe o programu Obzorje Evropa bo vmesna ocena opravljena najpozneje štiri leta po začetku delovanja pobude, končna ocena pa najpozneje štiri leta po njenem prenehanju.</p>

